

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL IGNATO POVILO VYŠNIAUSKO SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJĄ

2017-12-22 Nr. 4D-2017/1-1360
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2017-09-25 gavo Ignato Povilo Vyšniausko (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo) teikiant atsakymą į Pareiškėjo 2017-09-04 skundą.

2. Skunde Seimo kontrolieriui Pareiškėjas nurodė:

2.1. jis pateikė prašymą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, prašydamas pateikti atsakymus į jo prašyme išdėstytus klausimus ir pateikti, Pareiškėjo nuomone, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje turimus saugoti archyvinis dokumentus;

2.2. jis gavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2017-09-20 raštą (reg. Nr. 33-1182), kuriame, anot Pareiškėjo, į jo klausimus neatsakyta, prašyti dokumentai nepateikti ir nenurodyta atsakymo apskundimo tvarka.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją atsakyti į jo 2017-09-20 prašyme išdėstytus klausimus.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjas kartu su skundu pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2017-09-20 raštą Nr. 33-1182 (kopiją), kuriame, be kita ko, nurodoma, jog „[...] apgailestaujame, kad nėra galimybių tinkamai įvertinti Jūsų skundo esmę, nes jo turinys neaiškus ir sunku suprasti Jūsų keliamus klausimus.“

5. Seimo kontrolieriui kreipusis į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių, skundžiama institucija 2017-12-15 rašte Nr. 33-1559 Seimo kontrolieriui paaiškino:

5.1. „[...] Pareiškėjas į Vyriausybės kanceliariją kreipėsi 2017 m. rugsėjo 4 d. prašymu (skundu); į jį Pareiškėjui atsakyta 2017 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. 33-1182. Kartu pranešame, kad Pareiškėjas 2017 m. lapkričio 17 d. pateikė naują prašymą (skundą), Pareiškėjo manymu, papildantį

jo 2017 m. rugsėjo 4 d. prašyme (skunde) keliamus klausimus; į jį Pareiškėjui Vyriausybės kanceliarija atsakė 2017 m. gruodžio 8 d. raštu Nr. 33-1525.“;

5.2. „Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi bendraisiais įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktinaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais, t. y. kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) ir gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktinaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). Pažymime, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatyta kiekvieno asmens teisė į gerą administravimą. Pagal Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalį teisė į gerą administravimą, be kita ko, apima ir kiekvieno asmens teisę būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę. Sprendimas nenagrinėti prašymo nebūtų atitikęs valstybės tarnautojo pareigos elgtis rūpestingai ir atidžiai, būtų buvęs formalesnis ir mažiau išsamus nei atsakymas, kuriame atkreipiamas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad jo klausimams trūksta aiškumo, pateikiami paaiškinimai dėl kitų numanomų jo reikalavimų (primintina, kad tuo vadovaudamasis Pareiškėjas 2017 m. lapkričio 17 d. ir pateikė patikslintą prašymą (skundą).“;

5.3. „Informuojame, kad Vyriausybės kanceliarija 2017 m. rugsėjo 20 d. raštu Pareiškėjui neatsisakė suteikti prašomą paslaugą ir turimą informaciją. Pareiškėjas dėl dokumentų pateikimo kreipėsi raštu 2017 m. rugpjūčio 1 d. Su Pareiškėju asmeniškai susitikta Vyriausybės priimamajame 2017 m. rugpjūčio 24 d., per pokalbį paaiškinta, kokius jo prašomus dokumentus Vyriausybės kanceliarija turi, kodėl kitų prašyme nurodytų dokumentų nėra, perduotos turimų dokumentų kopijos, bandyta išsigilinti į Pareiškėjo prašymo esmę, taip pat Pareiškėjas informuotas, kad Vyriausybės kanceliarijos archyvuose yra ir kitų jo nenurodytų dokumentų, kurie galbūt galėtų būti jam naudingi ir reikalingi. Pareiškėjas, išklauses informaciją, išreiškė pageidavimą gauti atitinkamai patvirtintas ir kitų dokumentų, kurių 2017 m. rugpjūčio 4 d. prašyme nenurodė, kopijas. Vyriausybės kanceliarija dokumentus pateikė 2017 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 33-1092. Atkreiptinas dėmesys, kad iš Pareiškėjo 2017 m. rugsėjo 4 d. prašymo (skundo) turinio nebuvo galimybės identifikuoti Pareiškėjo pakartotinio prašymo pateikti dokumentus ar skundo dėl jų nepateikimo.“;

6. Kartu su 2017-12-15 raštu Nr. 33-1559 Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija Seimo kontrolieriui pateikė Pareiškėjo skundžiamai institucijai 2017 metais teiktų prašymų (skundų) kopijas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2017-12-08 raštą Nr. 33-1525, adresuotą Pareiškėjui, kuriame nurodyta:

„[...] atsakydami į Jūsų prašymą, 2017 m. rugpjūčio 24 d. įteiktą Vyriausybės Priimamajame, siunčiame papildomą medžiagą - Vyriausybės kanceliarijos archyve rastų 1994 ir 2003 metų dokumentų patvirtintas kopijas. Kaip Jums buvo paaiškinta susitikimo Vyriausybės Priimamajame metu, kitų Jūsų prašyme nurodytų dokumentų nepavyko rasti, nes baigėsi bylų, kuriose buvo laikomi Jūsų prašymai ir / ar skundai su lydimąja medžiaga, saugojimo terminas. [...]“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai

7.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslas

Seimo kontrolierių veiklos tikslas – ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms.“

7.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„14 straipsnis. *Prašymų ir skundų nagrinėjimas* [...]“

5. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas: [...]

3) jeigu jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti; [...]“;

7.3. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo:

„1 straipsnis. *Įstatymo tikslas ir paskirtis*“

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių ir viešųjų įstaigų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, informaciją, nurodytą šio įstatymo 5 straipsnyje, ir dokumentus, kuriais jos disponuoja ar (ir) tvarko vykdydamos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytas funkcijas (toliau – viešoji funkcija), įgyvendinimo priemones ir tvarką. [...]

12 straipsnis. *Prašymo pateikimas*

1. Pareiškėjas, norėdamas gauti dokumentus, kreipiasi į instituciją ir pateikia prašymą. Prašyme nurodo, kokius dokumentus ir kokiu būdu pageidauja gauti, savo vardą, pavardę, adresą (jeigu pareiškėjas yra fizinis asmuo) [...] ir kontaktinius duomenis. [...] Prašymo formą institucija skelbia savo interneto svetainėje. [...]

22 straipsnis. *Pareiškėjo teisė apskusti institucijos veiksmus*

Pareiškėjas turi teisę apskusti institucijos veiksmą ar neveikimą, susijusį su šiame įstatyme nustatytos informacijos teikimu ir dokumentų teikimu pakartotiniam naudojimui, Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

8. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-08-26 nutarimo Nr. 913 redakcija) patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau – Taisyklės) numatyta:

„4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Asmens prašymo nagrinėjimas** – institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir atsakymo asmeniui parengimą.

4.2. **Atsakymas** – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama administracinė paslauga, įteikiama prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstoma institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus. [...]

38. Jeigu institucija, užregistravusi asmens prašymą, nustato, kad prašymas grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba **prašymo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to institucija negali tokio prašymo išnagrinėti**, prašymo nagrinėjimas institucijos vadovo sprendimu nutraukiamas. Apie tokio prašymo nagrinėjimo nutraukimą institucija nedelsdama praneša asmeniui. [...]

47. Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį:

47.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

47.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

47.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatyta tvarka kitą nustatytos formos dokumentą, kuriame išreikšta institucijos valia, – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

47.4. į kreipimąsi, kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, pranešama apie valstybės tarnautojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkretaus asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, ar kitokį asmens kreipimąsi atsakoma laisva forma. [...]

50. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame, vadovaujantis Taisyklių 12, 38, 39–42 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis **nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.**

Tyrimo išvados

9. Įvertinus skundo tyrimo metu iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos gautus paaiškinimus, o taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 7–8 punktuose, konstatuotina:

9.1. kaip galima spręsti iš Pareiškėjo 2017-09-04 raštu Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai turinio, Pareiškėjas, kreipdamasis į skundžiamą instituciją, siekė, jog būtų atsakyta į jam aktualius klausimus, susijusius su žemės sklypo Traidienio g. 31, Vilniuje, privatizavimu, bei gauti, Pareiškėjo įsitikinimu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos archyve saugomus su tuo susijusius dokumentus. Pažymėtina, kad, nors savo 2017-09-04 kreipimąsi Pareiškėjas įvardino skundu, tačiau savo esme šis Pareiškėjo kreipimasis laikytinas prašymu dėl informacijos suteikimo. Tai teigtina remiantis tuo, jog, nors Pareiškėjas nurodė jo netenkinančius įvairių valstybės ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus, tačiau savo kreipimusi jis siekė iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės gauti institucijos galimai turimą informaciją bei dokumentus, kaip tai apibrėžia *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo* nuostatos (pažymos 7.3 punktas). Iš to seka išvada, kad, rengdama atsakymą Pareiškėjui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija turėjo remtis *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo* bei *Taisyklių* nuostatomis (pažymos 7.3 ir 8 punktai), kurios, be visa ko, įpareigoja atsakymą teikiančią instituciją atsakyme pareiškėjui nurodyti institucijos atsakymo apskundimo tvarką. Todėl nagrinėjamu atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai to 2017-09-20 rašte Nr. 33-1182 nenurodžius, aukščiau paminėtas Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieriui nurodytas teiginys (pažymos 2.2 punktas) laikytinas pagrįstu;

9.2. vertinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2017-09-20 rašto Nr. 33-1182 turinį (pažymos 4 punktas), Seimo kontrolierius pažymi, kad, remiantis *Taisyklių* nuostatomis (pažymos 8 punktas), yra numatyta, kaip turi būti atsakoma pareiškėjui į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją, t. y. atsakoma pateikiant prašomą informaciją *Teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo* nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 2017-09-20 rašte Nr. 33-1182 Pareiškėjui pažymėjo, jog Pareiškėjo kreipimosi turinys yra neaiškus ir sunku suprasti Pareiškėjo keliamus klausimus (pažymos 4 punktas). Seimo kontrolierius sutinka su tuo, kad Pareiškėjo 2017-09-04 kreipimosi turinys yra painus, o konkrečiai suformuluotų prašymų taip pat nebuvo pateikta. Ši aplinkybė leidžia teigti, jog, remiantis *Viešojo administravimo įstatymo* ir *Taisyklių* nuostatomis (pažymos 7.2 ir 8 punktai), skundžiama institucija galėjo nuspręsti, jog Pareiškėjo kreipimasis nebus nagrinėjamas. Tačiau, siekdama visokeriopai padėti Pareiškėjui dėl jam aktualios problemos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija analizavo Pareiškėjo 2017-09-04 kreipimesi nurodytas aplinkybes, dėstomus prašymus, nurodė priežastis dėl prašomų dokumentų

nepateikimo. Šį faktą patvirtina ir skundžiamos institucijos paaiškinimas Seimo kontrolieriui (pažymos 5.2 punktas). Tuo remdamasis, Seimo kontrolierius daro išvadą, jog konstatuoti buvus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų neveikimą nagrinėjamu atveju nėra pagrindo.

10. Remiantis tuo, kas išdėstyta, Seimo kontrolierius konstatuoja, jog:

10.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 2017-09-20 rašte Nr. 33-1182 nenurodė sprendimo apskundimo tvarkos, todėl ši Pareiškėjo skundo dalis pripažintina pagrįsta;

10.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija tinkamai išnagrinėjo Pareiškėjo 2017-09-04 kreipimąsi, todėl ši Pareiškėjo skundo dalis atmestina.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

Ignato Povilo Vyšniausko skundo dalį dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmų (neveikimo), kai Pareiškėjui atsakyme į jo kreipimąsi nebuvo nurodyta institucijos rašto apskundimo tvarka, pripažinti pagrįsta.

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

Ignato Povilo Vyšniausko skundą dalį dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmų (neveikimo), Pareiškėjui nepateikiant atsakymų į jo klausimus ir jo prašytų dokumentų, atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Vyriausybės kanclerio pavaduotojui, atliekančiam Vyriausybės kanclerio funkcijas, Alminui Mačiuliui** rekomenduoja:

13.1 atkreipti dėmesį į tai, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos parengtame 2017-09-20 rašte Nr. 33-1182 Pareiškėjui nenurodžius institucijos rašto apskundimo tvarkos nebuvo laikytasi teisės aktų nuostatų reikalavimų;

13.2. užtikrinti, kad ateityje Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis teikiamuose atsakymuose pareiškėjams būtų nurodoma šių atsakymų apskundimo tvarka.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas